

نقش حجم معاملات و نقدشوندگی بر فرصت‌های سرمایه‌گذاری و مخارج سرمایه‌ای در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

خاطره صفری^۱

دانشجوی کارشناسی ارشد رشته حسابداری واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین

دکتر مهدی بشکوه^۲

استادیار گروه حسابداری، واحد قزوین، دانشگاه آزاد اسلامی، قزوین

(تاریخ دریافت: ۲ اردیبهشت ۱۳۹۶؛ تاریخ پذیرش: ۲۵ مهر ۱۳۹۶)

یکی از راه‌های تأمین سرمایه برای سرمایه‌گذاری، انتشار اوراق قرضه و سهام از طریق بازار بورس می‌باشد. بازار بورس اوراق بهادار نقش مهمی را در جذب سرمایه‌های اندک مردم و تأمین مالی شرکت‌ها فراهم می‌آورد. از آنجا که این بازارها در تخصیص متابع و سرمایه ملی نقش سازنده‌ای دارند، بنابراین مطلوبیت آن‌ها در جهت توسعه اقتصادی جامعه خواهد بود. مهم ترین عاملی که نقش مهمی در سرمایه‌گذاری دارد، فرصت‌های سرمایه‌گذاری و مخارج سرمایه‌ای مربوط به شرکت‌های است. بنابراین این پژوهش به بررسی نقش حجم معاملات و نقدشوندگی بر فرصت‌های سرمایه‌گذاری و مخارج سرمایه‌ای در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران با استفاده از روش داده‌های تابلویی طی دوره

۱۳۹۴-۱۳۹۰ پرداخته است. نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها نشان داد که بین نقدشوندگی بر فرصت‌های سرمایه‌گذاری ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد، بین حجم معاملات بر فرصت‌های سرمایه‌گذاری ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد و همچنین بین نقدشوندگی و فرصت‌های سرمایه‌گذاری بر مخارج سرمایه‌ای ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد. بنابراین به استفاده کنندگان صورت‌های مالی از جمله سرمایه‌گذاران پیشنهاد می‌گردد که قبل از اتخاذ هر گونه تصمیمی مبنی بر اینکه در چه شرکتی سرمایه‌گذاری کنند، فرصت‌های سرمایه‌گذاری شرکت را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهند و شرکت‌هایی را انتخاب کنند که دارای فرصت‌های سرمایه‌گذاری بیشتری هستند.

واژه‌های کلیدی: فرصت‌های سرمایه‌گذاری، نقدشوندگی، بورس اوراق بهادار.

¹ khaterehsafary@ymail.com

© (نویسنده مسئول)

² beshkooh@qiau.ac.ir

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتمال جامع علوم انسانی

مقدمه

در حال حاضر بنگاه‌های اقتصادی در محیطی بسیار متغیر و رقابتی فعالیت می‌کنند. واکنش به موقع و درست سرمایه‌گذاران و سایر ذینفعان در مقابل چنین شرایطی که شرکت‌ها و بنگاه‌ها در آن حضور دارند و به شدت تحت تأثیر آن قرار می‌گیرند، از موضوع‌های چالش برانگیز و در عین حال با اهمیت عصر حاضر است. سرمایه‌گذاران در واقع همواره به دنبال شناسایی و کشف شخص‌ها و متغیرهایی هستند که با حداقل اطمینان، صحت و دقت آن‌ها را جهت اخذ تصمیمات بهینه به سمت حداکثر بازده رهنمون سازد.

بیان مسئله

بازار بورس اوراق بهادار نقش مهمی را در جذب سرمایه‌های اندک مردم و تأمین مالی شرکت‌ها فراهم می‌آورد. از آنجا که این بازارها در تخصیص منابع و سرمایه ملی نقش سازنده‌ای دارند، بنابراین مطلوبیت آن‌ها در جهت توسعه اقتصادی جامعه خواهد بود. افراد سعی می‌کنند تا با کسب اطلاعات در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس نسبت به خرید و یا فروش سهام اقدام کنند. بنابراین اطلاعات نقش تعیین کننده‌ای برای آن‌ها ایفا خواهد کرد. در این میان نقش محققین و جامعه دانشگاهی در پیشرفت هرچه بهتر و بیشتر امور، غیرقابل انکار است. نقدشوندگی یکی از ابعاد مهم فرایند تخصیص بهینه منابع به شمار می‌آید. قابلیت نقدشوندگی میزان نزدیکی دارایی مالی به پول نقد را بیان می‌کند [۱۹]. سرمایه‌گذاری عبارتست از تبدیل وجوده مالی به یک یا چند نوع دارایی که برای مدتی در زمان آتی نگهداری می‌شود. بیان فرآیند فرصت‌های سرمایه‌گذاری مستلزم تجزیه و تحلیل ماهیت اصلی تصمیمات سرمایه‌گذاری است. در این حالت فعالیت‌های مربوط به فرآیند تصمیم‌گیری تجزیه و تحلیل شده و عوامل مهمی که بر روی تصمیم‌گیری آنها تاثیر گذار می‌باشد مورد بررسی قرار می‌گیرد. بنابراین سرمایه‌گذاران به دنبال بازده بیشتر می‌باشند و رابطه میان ریسک و بازده سرمایه‌گذاری را مورد بررسی قرار می‌دهند [۲۰]. آخرین گام در فرآیند سرمایه‌گذاری انتخاب مجموعه‌ای از اوراق بهاداری است که از دیدگاه سرمایه‌گذاری بازده و ریسک قابل قبول می‌باشد. سرمایه‌گذاری وجوده مالی در دارایی‌های مختلف، تنها بخشی از کل تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌های مالی است که اغلب افراد انجام می‌دهند. دارایی‌ها که در بورس اوراق بهادار با استقبال انجام معامله روبرو می‌شوند می‌توانند بیانگر سرعت نقدشوندگی آنها باشد. بنابراین با توجه به مباحث ذکر شده سوالات اصلی پژوهش به صورت زیر بیان می‌شود که:

- آیا حجم معاملات و نقدشوندگی سهام بر فرصت‌های سرمایه‌گذاری شرکت‌ها تاثیری دارد؟
- آیا حجم معاملات و نقدشوندگی سهام بر مخارج سرمایه‌ای شرکت‌ها تاثیری دارد؟

اهمیت پژوهش

بورس اوراق بهادار، بازار متشکل و خودانتظام است که اوراق بهادار در آن توسط کارگزاران و یا معامله گران طبق مقررات قانون بازار اوراق بهادار، مورد داد و ستد قرار می‌گیرد و به صورت شرکت سهامی

عام تاسیس و اداره می شود. در دو دهه اخیر، پیچیدگی و تنوع ابزارهای مالی گسترش چشمگیری در اروپا، آمریکا و کشورهای خاور دور داشته، حتی پاره ای از این ابزارها در بازارهای مالی بین المللی مورد معامله قرار گرفته و بازارهای سرمایه در این ارتباط به شدت جهانی شده اند. با جهانی شدن بازارهای مالی در سراسر دنیا، واحدهای اقتصادی دیگر ناچار نیستند خود را به بازار داخلی محدود کنند. توجه به این نکته ضروری است که چون سرمایه‌گذاران در بورس اوراق بهادار، پس از بررسی و تحلیل اطلاعات منتشر شده از سوی شرکت‌ها، سهام شرکت‌های سودآور و دارای عملکرد قابل قبول را انتخاب می‌کنند، بنابراین بورس در واقع با ایجاد فضای رقابتی، باعث می‌شود که شرکت‌های موفق و سودده، بتوانند از طریق فروش سهام به تأمین مالی بپردازنند و بر عکس شرکت‌های زیان‌ده به طور خودکار از گردونه خارج شوند تا تخصیص منابع، به صورت مطلوب و بهینه انجام شود. موضوع پژوهش حاضر از این جهت قابل تأمل است که تاثیر نقدشوندگی و حجم معاملات بر فرصت‌های سرمایه‌گذاری و مخارج سرمایه‌ای را در بورس اوراق بهادار تهران مورد بررسی قرار می‌دهد.

مروری بر پیشینه پژوهش

بیکر و همکاران [۳۶] نقش حجم معاملات و نقدشوندگی بر فرصت‌های سرمایه‌گذاری پرداختند نتایج نشان داد که افزایش حجم نقدینگی باعث افزایش فرصت‌های سرمایه‌گذاری می‌شود همچنین افزایش حجم معاملات تاثیر مثبتی بر فرصت‌های سرمایه‌گذاری دارد. بارت و همکاران [۴۰] با بررسی تأثیر شفافیت اطلاعات حسابداری بر هزینه سرمایه به این نتیجه رسیدند که افزایش در شفافیت اطلاعات حسابداری منجر به کاهش در هزینه سرمایه می‌شود. یوان [۴۹] تأثیر اهرم مالی را بر فرصت‌های سرمایه‌گذاری در چین بررسی نمود نتایج وی نشان داد که اهرم مالی بر شرکت‌های کوچک اثر منفی دارد اما بر شرکت‌های که دارای رشد بیشتری هستند اثر مثبت داشته است. لای [۴۷] تأثیر نقدشوندگی سهام بر قیمت گذاری دارایی‌های سرمایه‌ای را بررسی کردند. نتایج آنها نشان می‌دهد که نقدشوندگی سهام می‌تواند به عنوان عاملی دیگر به مدل‌های قیمت گذاری دارایی‌های سرمایه‌ای در نظر گرفته شود. از نظر آنها بهترین مدل برای ارزیابی صرف ریسک مرتبط با بازده سهام عامل بازار، اندازه شرکت، نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار سهام و نقدشوندگی سهام است. لولن [۴۸] به بررسی اثر فرصت‌های سرمایه‌گذاری، کیفیت حسابرسی و سرسیز بدھی بر روی بهره‌بدھی بطور مشتت به شرکت‌های سهامی پرداخته شود، پرداخته‌اند. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد بهره‌بدھی بطور مشتت به فرصت‌های سرمایه‌گذاری شرکت‌های سهامی عام مربوط است، این رابطه زمانی که شرکت‌ها حسابرسان Big4 یا سهم بالایی از بدھی که باید در سال آینده به صورت یکجا پرداخت شود دارند، ضعیف است. علاوه بر این نتایج فوق برای شرکت‌های با اهرم بالا به دلیل اینکه وام دهنده‌ها بطور دائم موقعیت مالی وام گیرندگان را کنترل می‌کنند، درست نیست. اندروس [۳۵] به بررسی نقش نقدشوندگی سهام در فرصت‌های سرمایه‌گذاری پرداختند. یافته‌های این مطالعه نشان داد که رابطه مثبتی بین نقدشوندگی سهام و فرصت‌های سرمایه‌گذاری وجود دارد. چن، الدر و هانگ [۴۲] به بررسی رابطه مدیریت سود و فرصت‌های سرمایه‌گذاری پرداختند آن‌ها در این رابطه نقش انگیزه و سلب مالکیت سهامداران کنترل

کننده را به عنوان سازوکار نظام راهبری شرکتی مورد آزمون قرار دادند. یافته‌ها رابطه مثبت و معناداری را بین مدیریت سود و فرصت سرمایه‌گذاری نشان داد. هم چنین، حق جریان وجه نقد سهامداران کنترل کننده رابطه منفی با خالص اقلام تعهدی غیر عادی تحت شرایط رشد داشت. از دید پژوهشگران، در شرکت‌های با فرصت سرمایه‌گذاری و انحراف زیاد بین حق جریان نقد و حق کنترل، مدیریت سود قوی تر است. زاین و جیلانی [۵۱] اثر فرصت‌های سرمایه‌گذاری بر رابطه ارزشی مدیریت سود را از طریق اقلام تعهدی اختیاری کوتاه مدت و بلند مدت بررسی کردند. نتایج حاکی از آن است که در سطوح بالای فرصت‌های سرمایه‌گذاری، مدیریت سود از طریق اقلام تعهدی اختیاری کوتاه مدت افزایش می‌یابد و سطح فرصت‌های سرمایه‌گذاری اثر فزاینده بر رابطه ارزشی اقلام تعهدی اختیاری کوتاه مدت دارد. ستایش و ذوالفقاری [۱۹] در پژوهشی تأثیر جریان‌های نقدی آزاد و فرصت‌های سرمایه‌گذاری بر نسبت‌های بدھی و تقسیم سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران را مورد بررسی قرار دادند. جامعه آماری این پژوهش شامل ۱۱۷ شرکت از بین شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران برای دوره زمانی ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۷ بوده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که بین جریان نقدی آزاد و نسبت بدھی شرکت‌ها، رابطه معنی‌دار منفی وجود دارد؛ اما بین فرصت‌های سرمایه‌گذاری و نسبت بدھی شرکت، رابطه معنی‌داری وجود ندارد. علاوه بر آن، بین جریان نقدی آزاد و نسبت تقسیم سود شرکت‌ها، رابطه معنی‌دار وجود دارد؛ اما بین فرصت‌های سرمایه‌گذاری و نسبت تقسیم سود، رابطه معنی‌دار و مثبتی وجود ندارد. کردستانی [۲۷] به بررسی تأثیر اهرم مالی و فرصت رشد بر تصمیمات سرمایه‌گذاری در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران پرداختند. آن‌ها به بررسی ۱۰۴ شرکت در دوره زمانی ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۷ پرداخته‌اند. نتایج پژوهش آن‌ها نشان داد که بین اهرم مالی و تصمیمات سرمایه‌گذاری رابطه معنادار و منفی وجود دارد. و همچنین نتایج نشان داد که بین فرصت‌های رشد و تصمیمات سرمایه‌گذاری رابطه معنی‌داری وجود ندارد. عرب مازار یزدی و همکاران [۲۲] به بررسی تأثیر کیفیت گزارشگری مالی و ریسک اطلاعاتی بر هزینه سرمایه پرداختند. یافته‌های تحقیق آنها بیانگر آن است که هزینه سرمایه (هزینه بدھی و هزینه حقوق صاحبان سهام) شرکت‌های با کیفیت اقلام تعهدی پایین از هزینه سرمایه شرکت‌های با کیفیت اقلام تعهدی بالا، بیشتر است. همچنین طبق یافته‌های این تحقیق تأثیر کیفیت اقلام تعهدی اختیاری بر هزینه سرمایه بیشتر از تأثیر کیفیت اقلام تعهدی غیر اختیاری (ذاتی) بر هزینه سرمایه است.

اهداف پژوهش

- بررسی ارتباط بین نقدشوندگی و فرصت‌های سرمایه‌گذاری
- بررسی ارتباط حجم معاملات و فرصت‌های سرمایه‌گذاری
- بررسی ارتباط نقدشوندگی و مخارج سرمایه‌ای
- بررسی ارتباط فرصت‌های سرمایه‌گذاری و مخارج سرمایه‌ای

فرضیات پژوهش

۱. بین نقدشوندگی و فرصت های سرمایه گذاری ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد.
۲. بین حجم معاملات و فرصت های سرمایه گذاری ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد.
۳. بین نقدشوندگی و مخارج سرمایه ای ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد.
۴. بین فرصت های سرمایه گذاری و مخارج سرمایه ای ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد.

روش تحقیق

این پژوهش، از لحاظ شیوه اجرا تحقیقی شبه تجربی و پس رویدادی، در حوزه تحقیقات اثباتی حسابداری و مبتنی بر اطلاعات واقعی است. در این پژوهش پژوهشگر به دنبال کشف و بررسی روابط بین عوامل و شرایط خاص یا نوع رفتاری که قبل از وجود داشته یا رخداده، از طریق مطالعه نتایج حاصل از آنها است. به عبارت دیگر پژوهشگر در پی بررسی امکان وجود روابط علت و معلولی از طریق مشاهده نتایج موجود و زمینه قبلی آنها به امید یافتن علت و قوع پدیده یا عملی می باشد. روش تحقیق یکی از عوامل است که بر تحقیق و نتایج حاصل از آن اثر جدی دارد که این مطالعه به بررسی نقش حجم معاملات و نقدشوندگی بر فرصت های سرمایه گذاری و مخارج سرمایه ای در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می پردازد، که داده ها بصورت سری زمانی و مقطعی و مدل مورد استفاده در این پژوهش مدل پنل می باشد که دوره زمانی در نظر گرفته شده در این مطالعه ۱۳۹۰-۱۳۹۴ می باشد شرکت های واجد الشرایط نهایتاً ۵۲۰ شرکت می باشند که از میان ۱۳۶ نمونه در دسترس می باشند می بایست و تمامی آنها حائز شرایط زیر نیز باشند:

۱. در طی دوره مورد بررسی تغییر سال مالی نداشته باشد.
۲. اطلاعات کامل و تفصیلی صورت های مالی سالانه هر یک از شرکت ها در دوره پنج ساله مورد بررسی (۱۳۹۰ - ۱۳۹۴) موجود باشد؛ به گونه ای که بتوان قیمت سهام شرکت ها، سود خالص و ... را استخراج نمود.
۳. شرکت های مورد مطالعه، جزء شرکت های فعال در بورس باشند.
۴. شرکت جزء بانک ها و مؤسسه های مالی (شرکت های سرمایه گذاری، واسطه گری مالی، هلدینگ و لیزینگ ها) نباشد.

این مدل بر گرفته از مطالعه بیکر و همکاران [۳۶] می باشد که در ذیل ذکر شده است:

• مدل (۱) برای فرضیه اول

$$IO = \alpha + \beta_1 Liq + \beta_2 Size + \beta_3 SB + \beta_4 LEV + \beta_5 AGE$$

• مدل (۲) برای فرضیه دوم

$$IO = \alpha + \beta_1 T + \beta_2 Size + \beta_3 SB + \beta_4 LEV + \beta_5 AGE$$

• مدل (۳) برای فرضیه سوم

$$CA = \alpha + \beta_1 Liq + \beta_2 Size + \beta_3 SB + \beta_4 LEV + \beta_5 AGE$$

• مدل (۴) برای فرضیه چهارم

۲۰۱.

نقش حجم معاملات و نقدشوندگی بر فرصت های سرمایه گذاری...

$$CA = \alpha + \beta_1 IO + \beta_2 SB + \beta_3 LEV + \beta_4 AGE$$

نقد شوندگی: Liq	T: حجم معاملات	LEV: بازده سهام	SB: اهرم مالی
اندازه شرکت: Size	AGE: عمر شرکت	IO: فرصت های سرمایه گذاری	CA: مخارج سرمایه ای

متغیرهای مستقل پژوهش

نقد شوندگی (Liq): نسبت عدم نقد شوندگی (AMIUD) نسبت عدم نقدشوندگی بصورت قدر مطلق بازده روزانه یک سهم تقسیم بر حجم معامله آن در همان روز محاسبه می شود. نسبت عدم نقدشوندگی ماهانه از رابطه زیر بدست می آید [۳۴]:

$$illiquid_{it} = \frac{1}{D_{it}} \sum_{d=1}^{Wit} |r_{idt}| / v_{idt}$$

که $|r_{idt}|$ قدر مطلق بازده سهام i در روز d در ماه t و v_{idt} حجم معامله سهام i در روز d در ماه t به میلیون ریال و D تعداد روزهای معامله سهام i در ماه t را نشان می دهد. نسبت عدم نقدشوندگی حرکت قیمت در ارتباط با حجم معامله را نشان می دهد.

حجم معاملات (T): تعداد سهام مبادله شده در یک سال مشخص است [۲۵]:

متغیرهای وابسته پژوهش

فرصت های سرمایه گذاری (IO):

از رشد بازار دارایی

از رشد دفتری

مخارج سرمایه ای (CA):

ناخالص داراییهای ثابت سال قبل - ناخالص داراییهای ثابت سال جاری

ناخالص داراییهای ثابت سال قبل

متغیرهای کنترلی پژوهش

اهرم مالی شرکت (LEV): برابر است با جمع بدھی ها به جمع دارایی های شرکت بازده سهام (SB):

$$\frac{\text{سود نقدی هر سهم} + \text{قیمت هر سهم در اول دوره} - \text{قیمت هر سهم در پایان دوره}}{\text{قیمت هر سهم در ابتدای دوره}}$$

اندازه شرکت در این پژوهش برابر با لگاریتم طبیعی دارایی ها

عمر شرکت تعداد سال های انجام فعالیت تجاری از بدو تاسیس

آمار توصیفی مربوط به متغیرهای مستقل

جدول ۱: آمار توصیفی مربوط به متغیرهای مستقل وابسته پژوهش

متغیر	میانگین	میانه	انحراف معیار	کوچکترین	بزرگترین
حجم معاملات	۰/۰۰۱۰	۰/۰۰۰۶	۰/۰۰۰۱	-۰/۰۰۰۳	۰/۰۱۸
بازدہ سهام	۱/۷۵	۱/۲۰	۶/۷۵	-۷۲/۳۷	۷۱/۰۸
نقدشوندگی	۰/۰۰۰۲	۰/۰۰۰۲	۰/۰۰۱۹	۰/۰۰۰۰۰۰۲	۰/۰۴
اندازه شرکت	۵/۹۲	۵/۸۶	۰/۰۵۷	۴/۵۶	۸/۰۵
اهرم مالی	۰/۶۴	۰/۶۴	۰/۱۹	۰/۰۲	۱/۰۷
عمر شرکت	۱۵/۰۰۸	۱۴	۷/۴۸	۹	۴۵
مخارج سرمایه ای	۱/۳۳	۱/۲۲	۱۶/۴۶	-۱	۴۱۴/۷۹
فرصت های سرمایه گذاری	۳/۴۱	۲/۹۳	۳۰/۴۱	-۳۹۶/۶۱	۵۶۵/۲۷

نرمال بودن داده ها

قبل از بررسی فرضیه ها لازم است نرمال بودن متغیرهای مطالعه مورد بررسی قرار گیرد. آزمون کولموگروف اسمیرنوف جهت بررسی نرمال بودن متغیرها بکارمی روند. هنگام بررسی نرمال بودن داده ها فرض صفر مبتنی بر اینکه توزیع داده ها نرمال است در سطح خطای ۵٪ تست می شود:

- H_0 : توزیع داده های مربوط به هر یک از متغیرها نرمال است.
- H_1 : توزیع داده های مربوط به هر یک از متغیرها نرمال نیست.

جدول ۲: نتایج آزمون نرمالیته

متغیر	مقدار آماره	P value
حجم معاملات	۰/۸۳	۰/۶۷
بازدہ سهام	۰/۸۷	۰/۶۴
نقدشوندگی	۰/۹۳	۰/۵۱
اندازه شرکت	۱/۲۷	۰/۲۳
اهرم مالی	۰/۴۶	۰/۸۶

P value	مقدار آماره	متغیر
۰/۷۳	۰/۶۹	عمر شرکت
۰/۷۱	۰/۶۷	مخارج سرمایه ای
۰/۶۹	۰/۷۲	فرصت های سرمایه گذاری

همان طور که مشخص است از آن جا که آماره آزمون بزرگتر مساوی ۰/۰۵ برای کلیه متغیرهای مطالعه، بدست آمده است، در این صورت دلیلی برای رد فرض صفر مبتنی بر اینکه داده نرمال است، وجود نخواهد داشت. به عبارت دیگر توزیع دادهها نرمال خواهد بود.

بررسی مانایی متغیرها

قبل از تخمین مدل ابتدا وجود یا عدم وجود ریشه واحد در متغیرهای مدل مورد بررسی قرار گرفت. در مطالعه حاضر برای بررسی آزمون ایستایی از آزمون‌های لوین لین و هادری استفاده شده است که نتایج در جدول زیر آورده شده‌اند.

جدول ۳: نتایج مانایی متغیرها

نتیجه آزمون	آماره آزمون Hadri	آماره آزمون Levin, Lin	متغیر
I (0)	-۱۴/۸۸	-۵۸/۵۶	بازده سهام
I (1)	-۱۴/۵۵	-۲۷/۳۷	حجم معاملات
I (0)	-۴/۱۰	-۹/۵۷	اندازه شرکت
I (0)	-۶/۳۰	-۱۶/۰۵	اهم مالی
I (0)	-۸/۰۴	-۱۷/۱۳	عمر شرکت
I (0)	-۵۸۶/۶۲	-۱۵۸۰/۸۳	مخارج سرمایه ای
I (0)	-۲۲/۵۲	-۷۸/۰۲	تقدیشوندگی
I (0)	-۱۲/۹۷	-۲۲/۵۹	فرصت های سرمایه گذاری

بر اساس نتایج آزمون‌های ایستایی لوین لین، وهادری این نتایج حاصل شد که همه متغیرهای مورد مطالعه در سطح ۵ درصد معنی‌دار بوده و فرض صفر قابل رد کردن است. به این ترتیب، تمام متغیرهای مدل ایستا در سطح هستند.

آزمون یا روش تخمین (نتایج آزمون F لیمر)

برای انتخاب روش برآورد مناسب از میان سه روش فوق، ابتدا از آزمون F لیمر برای بررسی ناهمگنی واحدها یا انتخاب مدل اثرات ثابت در مقابل مدل لیمر برای بررسی ناهمگنی واحدها یا انتخاب مدل

اثرات ثابت در مقابل مدل ادغام شده استفاده می کنیم (استاد زاده ۱۳۹۰). جهت انجام آزمون F لیمر فرض صفر و فرض مقابل را به صورت زیر نوشته می شود:

$$H_0: \mu_1 = \dots = \mu_n = 0 \Rightarrow \text{pooled}$$

$$H_1: \text{حداقل یکی از آنها مخالف صفر باشد:}$$

در اینجا α بیان کننده اثرات فردی و یا ناهمگنی ها هستند.

آماره آزمون فوق به صورت زیر می باشد:

$$F = (n-1, nt-n-k) = \frac{(RSS_R - RSS_{UR}) / (n-1)}{RSS_{UR} / (nt-n-k)}$$

در این تابع n تعداد بخش ها، t طول دوره زمانی، k تعداد پارامترها، RSS_R مجموع مجذورات پسماندهای مقید، RSS_{UR} مجموع مجذورات پسماندهای غیر مقید، UR مشخص کننده مدل غیر مقید و R نشان دهنده مدل مقید با یک عبارت ثابت برای کلیه ی گروهها می باشد. اگر F محاسبه شده از F جدول با درجه آزادی های $(n-1)$ و $(nt-n-k)$ بزرگتر باشد، فرضیه صفر رد می شود، باید از روش های اثرات ثابت یا تصادفی استفاده کرد.

جدول ۴: نتایج آزمون لیمر

p-value	آماره آزمون	آماره آزمون	مدل	نوع آزمون
۰/۰۰۰	۲۲/۷۶	F	مدل (۱): فرضیه اول	مقید F
۰/۰۰۰	۴۹/۳۹	H		هاسمن
۰/۰۰۰	۱۹/۸۶	F	مدل (۲): فرضیه دوم	مقید F
۰/۰۰۰	۲۸/۹۲	H		هاسمن
۰/۰۰۰	۲۱/۷۶	F	مدل (۳) فرضیه سوم	مقید F
۰/۰۰۰	۲۰/۰۲	H		هاسمن
۰/۰۰۰	۳۱/۱۲	F	مدل (۴) فرضیه چهارم	مقید F
۰/۰۰۳	۱۱/۴۹	H		هاسمن

دیده می شود که مدل مورد بررسی، بصورت ادغام شده نمی باشد و باید یکی از مدل های اثرات ثابت و یا اثرات تصادفی را انتخاب شوند. برای انتخاب اینکه از کدام روش باید استفاده شود آزمون هاسمن مورد بررسی قرار گرفته می شود

برآورد مدل های داده های تابلویی

در این بخش ابتدا الگوی تصریح شده برای بررسی اثر متغیرهای توضیحی بر فرصت های سرمایه گذاری و مخارج سرمایه ای روش ثابت تخمین زده شده و نتایج مربوطه در جدول ۵ الی ۸ گزارش شده است.

جدول ۵: نتایج حاصل از برآورد پنل برای مدل (۱) (متغیروابسته: فرصت های سرمایه گذاری)

P value	t آماره	ضریب	متغیر
۰/۶۱۵	-۰/۵۰	-۰/۱۸	اندازه شرکت
۰/۰۰۰۸	۳/۳۵	۰/۲۳	بازده سهام
۰/۰۰۲	۲/۷۵	۰/۹۲	نقدشوندگی
۰/۲۵	۱/۱۴	۰/۰۰۷	عمرشرکت
۰/۰۵	-۱/۹۱	-۰/۱۷	اهرم مالی
۰/۰۰۰	۸/۱۰	۱/۸۱	عرض از مبدا
۱/۵۳	آماره دوربین واتسون	۰/۶۲	R ²
۳۵/۸۵	F آماره	۰/۵۴	R ² تعدیل شده

بر اساس نتایج جدول ۵ به طور معمول اگر قدر مطلق t برابر یا بزرگتر از ۲ باشد، معنی دار است، مگر اینکه حجم نمونه خیلی کوچک باشد. در هر حال باید از نمونه های خیلی کوچک پرهیز نمود، زیرا آزمون مورد نظر توان لازم جهت رد کردن H0 را نخواهد داشت. مشاهده می شود متغیر نقدشوندگی نقش مستقیمی بر فرصت های سرمایه گذاری دارد. بر اساس ضریب برآورد افزایش یک واحد در نقدشوندگی منجر به افزایش ۰/۹۲ واحد در فرصت های سرمایه گذاری می شود.

جدول ۶: نتایج حاصل از برآورد پنل مدل (۲) (متغیروابسته: فرصت های سرمایه گذاری)

P value	t آماره	ضریب	متغیر
-۰/۴۱	-۰/۴۱	-۰/۳۷	اندازه شرکت
۰/۱۴۹	۱/۴۴	۰/۲۵	بازده سهام
۰/۰۰۰	۴/۴۶	۰/۷۲	حجم معاملات
۰/۰۳	۲/۱۴	۰/۶۵	عمرشرکت
۰/۰۶۳	۱/۸۵	۰/۶۵	اهرم مالی
۰/۰۰۰	۴/۰۳	۱/۷۴	عرض از مبدا
۱/۵۳	آماره دوربین واتسون	۰/۶۲	R ²

P value	t آماره	ضریب	متغیر
۳۵/۸۴	F آماره	.۰/۵۲	R ² تعديل شده

بر اساس نتایج جدول ۶ مشاهده می شود متغیر حجم معاملات تاثیر معناداری بر فرصت های سرمایه گذاری دارد متغیر حجم معاملات رابطه مثبتی بر متغیر فرصت های سرمایه گذاری دارد و آماره t برابر با ۴/۴۶ بیانگر معنی داری اثر این متغیر است. به این معنی که با افزایش متغیر حجم معاملات، فرصت های سرمایه گذاری افزایش می یابد. بر اساس ضریب برآورد افزایش یک واحد حجم معاملات منجر به افزایش ۰/۷۲ واحد فرصت های سرمایه گذاری می شود.

جدول ۷: نتایج حاصل از برآورد پنل مدل (۳) (متغیروابسته: مخارج سرمایه ای)

P value	t آماره	ضریب	متغیر
۰/۸۵۳	-۰/۱۸	-۰/۱۱	اندازه شرکت
۰/۰۰۰۹	۳/۱۸	۰/۱۱	بازده سهام
۰/۰۴۶	۲/۱۰	۰/۶۵	نقدشوندگی
۰/۰۵	۱/۸۸	۰/۹۷	عمرشرکت
۰/۲۱	-۱/۲۴	-۰/۷۲	اهم مالی
۰/۰۵	۱/۸۸	۰/۹۷	عرض از مبدا
۱/۵۸	آماره دوربین واتسون	۰/۵۷	R ²
۱۹/۰۰۷	F آماره	.۰/۵۱	R ² تعديل شده

بر اساس نتایج جدول ۷ مشاهده می شود متغیر نقدشوندگی تاثیر معناداری بر مخارج سرمایه ای دارد متغیر نقدشوندگی رابطه مثبت بر متغیر مخارج سرمایه ای دارد و آماره t برابر با ۲/۱۰ بیانگر معنی داری اثر این متغیر است. به این معنی که با افزایش متغیر نقدشوندگی، مخارج سرمایه ای افزایش می یابد. بر اساس ضریب برآورد افزایش یک واحد نقدشوندگی منجر به افزایش ۰/۶۵ واحد مخارج سرمایه ای می شود.

جدول ۸: نتایج حاصل از برآورد پنل مدل (۴) (متغیروابسته: مخارج سرمایه ای)

P value	t آماره	ضریب	متغیر
۰/۸۸۸	-۰/۱۴	-۰/۸۸	اندازه شرکت
۰/۱۹	-۱/۲۹	-۰/۱۲	بازده سهام
۰/۰۵۲	۱/۹۳	۰/۱۰	فرصت های سرمایه گذاری
۰/۰۴	۱/۹۸	۱/۰۱	عمرشرکت
۰/۱۶۰	-۱/۴۰	-۰/۶۹	اهم مالی
۰/۰۰۰	۵/۸۵	۱/۴۲	عرض از مبدا
۱/۵۷	آماره دوربین واتسون	۰/۶۱	R ²
۱۲/۰۳	F آماره	.۰/۵۷	R ² تعديل شده

بر اساس نتایج جدول ۸ مشاهده می شود متغیر فرصتهای سرمایه گذاری تاثیر معناداری بر مخارج سرمایه ای دارد متغیر فرصت های سرمایه گذاری رابطه مثبت بر متغیر مخارج سرمایه ای دارد و آماره t برابر با ۱/۹۳ بیانگر معنی داری اثر این متغیر است. به این معنی که با افزایش متغیر فرصت های سرمایه گذاری، مخارج سرمایه ای افزایش می یابد. بر اساس ضریب برآورد افزایش یک واحد فرصت های سرمایه گذاری منجر به افزایش ۰/۱۰ واحد مخارج سرمایه ای می شود.

نتیجه‌گیری و جمع بندی

امروزه کاربرد مباحث مدیریت مالی جایگاه ویژه ای را در ارتقاء کارایی سازمان به خود اختصاص داده است. لذا اتخاذ تصمیمات تأمین مالی و سرمایه گذاری به عنوان دو وظیفه اصلی مدیران مالی، اهمیت خاصی را دارا می باشد. فرصت های رشد در واقع پاداشی برای سرمایه گذاران تلقی می شود. سرمایه گذاران همیشه در تصمیمات سرمایه گذاری خود ریسک را در نظر دارند زیرا آنچه باعث موفقیت می گردد استفاده بهینه از فرصت های سرمایه گذاری موجود است که برای این امر باید سیاست های مالی موثر بر ایجاد فرصت های رشد را در واحد های تجاری شناسایی کرد. بنابراین این مطالعه به بررسی تاثیر نقدشوندگی و حجم معاملات بر فرصت های سرمایه گذاری و مخارج سرمایه در شرکت های پذیرفته شده در بورس تهران پرداخت و نتایج زیر حاصل شد:

در خصوص فرضیه اول این پژوهش بین نقدشوندگی بر فرصت های سرمایه گذاری ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد. بالا بودن میزان نقدشوندگی در یک بورس نشان دهنده موفقیت آن بازار در شفاف سازی اطلاعات و نزدیکی قیمت اوراق بهادار به ارزش ذاتی آنها است.

در خصوص فرضیه دوم این پژوهش حجم معاملات بر فرصت های سرمایه گذاری ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد. هرچه حجم معاملات بزرگتر باشد، نقد شوندگی بازار نیز بیشتر و فرصت های سرمایه گذاری نیز افزایش می یابد نتایج این فرضیه با مطالعه بیکر و همکاران [۴۱] همسو است.

در خصوص فرضیه سوم این پژوهش نقدشوندگی بر مخارج سرمایه ای ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد. هر چه اوراق بهادار نقدشونده تر باشند، سرمایه گذاران انگیزه بیشتری برای سرمایه گذاری خواهند داشت، چرا که امکان برنامه ریزی در یک افق زمانی برای سرمایه گذار ایجاد می شود هر چه نقدشوندگی بیشتر باشد، مخارج سرمایه ای نیز بیشتر می یابد.

در خصوص فرضیه چهارم این پژوهش فرصت های سرمایه گذاری بر مخارج سرمایه ای ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد. فرصت های سرمایه گذاری توانایی بالقوه سرمایه گذاری شرکت را نشان می دهد. بدین معنی که هر چقدر توانایی انجام سرمایه گذاری شرکت در آینده بیشتر باشد، شرکت دارای فرصت های سرمایه گذاری بیشتری است در نتیجه مخارج سرمایه گذاری افزایش می یابد.

پیشنهادات آتی

- بررسی و آزمون روابط بین ریسک نقدشوندگی سهام و کیفیت اطلاعات حسابداری شرکت ها برای شرکت های زیان ده در مقایسه با شرکت های سود ده با استفاده از متغیر مجازی.
- تکرار این پژوهش با استفاده از وقفه های زمانی و بررسی اثر افزایش وقفه بر بهبود پیش بینی مدل.
- با توجه به نوسانات نسبتاً زیاد در عوامل اقتصادی، فرهنگی و سیاسی حاکم بر شرکت ها در کشورمان، پیشنهاد می شود در پژوهش های آتی از طراحی رگرسیون غیر خطی در تعیین رابطه بین ریسک نقدشوندگی سهام و کیفیت اطلاعات حسابداری شرکت ها استفاده شود.

فهرست منابع

۱. اسلامی بیدگلی، غلامرضا، بیگلو، مهدی. (۱۳۸۵). "همسنجی بازده و ریسک فرصت‌های جایگزین سرمایه‌گذاری در ایران". *فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، شماره ۴۴.
۲. اعتمادی، ح. و رسائیان، الف. (۱۳۸۹). "رابطه برخی از ابزارهای حاکمیت شرکتی و نقدشوندگی سهام" *مجله توسعه و سرمایه*، (۵)، ۵۹-۳۱.
۳. باقری مهماندوستی، بابک (۱۳۸۶)، "بررسی ارتباط بین نقدشوندگی سهام و تصمیمات مرتبط با ساختار سرمایه شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه شهید بهشتی.
۴. بختیاری، صادق (۱۳۸۴). *اقتصاد کلان. انتشارات دانشگاه اصفهان*. ص ۱۹۹-۲۰۰.
۵. یور ابراهیمی، محمدرضا و شاهی، خسرو. (۱۳۹۱). "بررسی رابطه‌ی درصد سود تقسیمی و حجم معاملات در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". *فصلنامه تحقیقات مالی*، شماره ۲۵.
۶. پی نور، ریموند (۱۳۸۴). *مدیریت مالی*، ترجمه: علی جهانخانی و علی پارساییان ، جلد دوم تهران: انتشارات سمت.
۷. توتونچیان، ایرج (۱۳۷۹). "پول و بانکداری اسلامی و مقایسه آن با نظام سرمایه‌داری" ، *توانگران*. ص ۴۱۷.
۸. تهرانی، رضا، نوربخش، عسگر (۱۳۸۲). *مدیریت سرمایه‌گذاری*، انتشارات نگاه دانش.
۹. جهانخانی علی، مرادی مهدی (۱۳۷۵). "بررسی نحوه تصمیم‌گیری خریداران سهام عادی در بورس اوراق بهادار" *تهران، نخستین سمینار مدیریت مالی*، دانشکده علوم اداری، دانشگاه شهید بهشتی
۱۰. جعفری صمیمی، احمد (۱۳۸۴). *اقتصاد سنجی به زبان ساده*. بابلسر. دانشگاه مازندران.
۱۱. جنانی، محمد حسین (۱۳۷۷). "سرمایه‌گذاری‌ها و دارایی‌های مالی". *محله بورس*، شماره ۱۰.
۱۲. حیدری، عیسی؛ علیدادی، عباس و تخشا شمس آبادی، داریوش (۱۳۹۱). "بررسی رابطه بین فرصت‌های سرمایه‌گذاری با نسبت‌های سودآوری در شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران". *نخستین همایش منطقه‌ای مباحث نوین در حسابداری، آموزشکده فنی و حرفه‌ای سما اهواز*.
۱۳. خادمی، وحید (۱۳۸۸). "ارتباط بین فرصت‌های سرمایه‌گذاری و رشد دارایی‌ها در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران" ، *حسابدار*، سال ۲۴ ، شماره ۲۰۷ ، صص ۷۴-۷۷.
۱۴. راعی، رضا و پویان فر، احمد (۱۳۹۱). *مدیریت سرمایه‌گذاری پیشرفته*. (چاپ ششم). تهران: انتشارات سمت.
۱۵. رضوانی راز، کریم و حقیقت، حمید. (۱۳۴۸). "بررسی رابطه بین جریان‌های نقد آزاد و میزان بدھی با در نظر گرفتن فرصت‌های سرمایه‌گذاری و اندازه در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". *فصلنامه علمی تخصصی مدیریت*، سال دوم، شماره ۵.
۱۶. زارع استحریجی، مجید (۱۳۸۱)، "بررسی عوامل مؤثر بر قابلیت نقدشوندگی سهام در بورس اوراق بهادار" ، پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه امام صادق.

۱۷. سلیم پور، مریم. (۱۳۸۴). "بررسی اثر نقدشوندگی سهام روی مازاد بازده سهام شرکتهای پذیرفته شده در بورس"، پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه شهید بهشتی.
۱۸. سلیمی فر، مصطفی و قوی، مسعود. (۱۳۸۱). "تسهیلات بانک ها و سرمایه گذاری خصوصی در ایران". فصلنامه پژوهش های اقتصادی ایران. شماره ۱۳. ص ۱۳۵-۱۷۰.
۱۹. سعیدی، علی و دادر، ام البنین. (۱۳۸۹) "بررسی رابطه نقد شوندگی سهام با شاخص نقدشوندگی دوره های پیشین در بورس اوراق بهادار تهران". فصلنامه مطالعات مدیریت صنعتی. سال ششم. شماره ۱۶. ص ۷۵ تا ۹۷.
۲۰. ستایش محمد، کاظم نژاد مصطفی. (۱۳۹۰). "بررسی تأثیر کیفیت افشا بر نقدشوندگی سهام و هزینه سرمایه شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". مجله پژوهش های حسابداری مالی . سال ۳، شماره ۳.
۲۱. عباسی، احمد رضا. (۱۳۸۲). "بررسی رابطه بین هزینه سرمایه با سطح افشاری اطلاعات مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه شهید بهشتی تهران.
۲۲. عرب مازار بزدی، محمد و سید محمد طالبیان. (۱۳۸۸). "کیفیت گزارشگری مالی، ریسک اطلاعاتی و هزینه سرمایه"، مطالعات حسابداری، دوره ۶، ش ۲۱، ص ۳۰-۳۰.
۲۳. عباس زاده، محمد رضا، فلاحی، سعید ، صدری نیا، شکوفه و علیزاده، علی. (۱۳۹۲). "بررسی رابطه بین استراتژی های سرمایه در گردش با فرصت های سرمایه گذاری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران". یازدهمین همایش ملی حسابداری ایران . مهرماه ۱۳۹۲
۲۴. قائمی، محمدحسین و سعید طوسی. (۱۳۸۴). "بررسی عوامل موثر بر بازده سهام شرک تهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران" ، پیام مدیریت، شماره ۱۷ و ۱۸. ص ۱۵۹.
۲۵. کردبچه، حمید. (۱۳۸۵). اقتصاد کلان، همدان، نور علم، ص ۹۳.
۲۶. کردستانی ، غلامرضا و حدادی، مجید. (۱۳۸۸). "بررسی رابطه بین محافظه کاری در حسابداری و هزینه سرمایه ". پژوهشنامه حسابداری مالی و حسابرسی . دوره ۱ شماره ۳.
۲۷. گرجی، ابراهیم. (۱۳۷۹). "اقتصاد کلان تیوریها و سیاستگذاری های اقتصادی". موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی. ص ۵۴.
۲۸. مجدى، ضياء الدين. (۱۳۸۵). "بررسی رابطه بین ويژگی های کيفي سود و هزینه سرمایه سهام عادي". پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه امام خميني(ره).
۲۹. نجارزاده، رضا و مهدى زيدار (۱۳۸۵). "بررسی رابطه تجربی بین حجم معاملات و بازده سهام در بورس اوراق بهادار تهران" ، پژوهش های اقتصادی، سال ششم، شماره ۲.
۳۰. يحيى زاده فر محمود، خرمدين جواد. (۱۳۸۷). "نقش عوامل نقدشوندگی و ریسک عدم نقدشوندگی بر مازاد بازده سهام در بورس اوراق بهادار تهران ". بررسی های حسابداری و حسابرسی. شماره ۱۵. ص ۱۱۱-۱۱۵.

۳۱. یحیی زاده فر محمود، شمس شهاب الدین، لاریمی سید جعفر. (۱۳۸۹). "بررسی رابطه نقدشوندگی با بازده سهام در بورس اوراق بهادار تهران". **تحقیقات مالی**. صص ۱۱۸-۱۲۹.
۳۲. یحیی زاده فر محمود، شمس شهاب الدین، لاریمی سید جعفر. (۱۳۸۹). "بررسی رابطه نقدشوندگی با بازده سهام در بورس اوراق بهادار تهران". **تحقیقات مالی**. صص ۱۱۸-۱۲۹.
33. Aitken, M., & Frino, A. (1996). "The determinants of market bid ask spreads on the Australian stock exchange: Cross-sectional analysis". **Accounting and Finance**, 36(1): 51-64.
34. Amihud, Y., (2002). "Illiquidity and stock returns: cross-section and time series effects", **Journal of Financial Markets**, 5(1), 31-56.
35. Andros Gregoriou, Ngoc Dung Nguyen. (2010). "Stock liquidity and investment opportunities: New evidence from FTSE 100 index deletions". **Journal of International Financial Markets, Institutions & Money**. 20 (2010) 267–274.
36. Baker, H. K., Haslem, J. A. (2016). "The impact of investor socioeconomic characteristics on risk and return preferences". **Journal of Business Research**, 2: 469-476.
37. Barkli et al, liabilities (2002). **Liquidity and Cash Management**. Wielly.
38. Bheenick, E. B and Brooks, R. D. (2010). "Does Volume Help in Predicting Stock Return? An Analysis of the Australian Market". **Research in International Business and Finance**, 24, 146-157.
39. Becker-Blease., John R and Paul. Donna L. (2009). "Stock Liquidity and Investment Opportunities: Evidence from Index Additions". **Financial Management** 2(34):37.
40. Barth, M.E., Konchitchki, Y., and Landsman, W.R. (2013). "Cost of capital and earnings Transparency". **Journal of Accounting and Economics**, 55, 206-22.
41. Chung, H., Sheu, H. & Wang, J. (2009). "Do firms' earnings management practices affect their equity liquidity?" **Finance Research Letters**. 6,152–158.
42. Chen, K-Y, J Elder & Sh Hung, (2010). "The Investment Opportunity Set and Earnings Management: Evidence from the Role of Controlling Shareholders, Corporate Governance: An International Review", 18(3), pp 193-211.
43. Chai, D., Faff, R., & Gharghori, P. (2010). "New evidence on the relation between stock liquidity and measures of trading activity". **International Review of Financial Analysis**, 19: 181-192.
44. George H. K. Wang, Raphael J. Michal ski, James V. Jordan, Eugene J. Moriarty, (1994). "An intraday analysis of Bid-Asks spreads and price volatility in the S&P 500 index futures market", **Journal of Futures Markets**, Vol. 14, Issue 7, PP. 837-859.
45. Humin Chung, Her – Jiun Sheu, Juo – Lien Wang, (2009). "Do firm' earnings management practices affect their equity liquidity?" **Graduate Institute of Finance**, National Chiao University, Taiwan.
46. Karbassi Yazdi, H., Naami, A., Miraqhiai Jafari, M.S. (2010). "The relationship between cost of and risk in earning components (accruals and cash flows) in Tehran Stock Exchange firms", **Journal of Economics and Business**, 1(1).
47. Lai, kam-Wah, (2011)."The cost debt when all-equity firms raise finance: The role of investment opportunities", **audit quality and debt maturity of baking & finance**.
48. Lewellen, W.; and Badrinath, S. G. (1997), "On the Measurement of Tobin's q", **Journal of Financial Economics**, Vol. 44, pp. 77-122.

-
49. Yuan, Y. Kazuyuki. (2012). "MImpact of Leverage on Investment by Major Shareholders: Evidence from Listed Firms in China". **WIAS Discussion Paper**. No. 2012.
50. Umutlu M., (2009). "Firm leverage and investment decisions in an emerging market". **Springer Science &Business Media B.V.**
51. Zayene, R & F Jilani, (2010). "The Impact of Investment Opportunities on the Value relevance of Short-term & Long-term discretionary Accruals". **International Research Journal of Finance and Economics**, 59, pp 101-110.

The Role of Trading Volumes and Liquidity on Investment Opportunities and Capital Expenditures in Companies Listed in the Tehran Stock Exchange

Khatereh Safary¹◎

Master student of accounting, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran

Mehdi Beshkoh²

Assistant Professor, Department of Accounting, Qazvin Branch, Islamic Azad University, Qazvin, Iran

(Received: 22 April 2017; Accepted: 17 October 2017)

One way to secure capital for investment is through the issuance of bonds and stocks through the stock market. The securities market plays a vital role in attracting low capital and financing companies. Since these markets have a constructive role in the allocation of resources and the national capital, so their utility will be in the economic development of society. The most crucial factor that plays an important role in investing is the investment opportunities and capital expenditures of the companies. Therefore, this study investigates the role of trading volume and liquidity on investment opportunities and capital expenditures in listed companies in Tehran Stock Exchange using panel data method during 1390-1394. The results of the data analysis showed that there is a direct and significant relationship between liquidity on investment opportunities, a direct and significant relationship between the volume of transactions on investment opportunities, and also a relationship between liquidity and investment opportunities on capital expenditure. Therefore, users of financial statements, including investors, are advised to analyze the investment opportunities of the company and select the companies before making any decision on which company to invest.

Keywords: Investment Opportunities, Liquidity, Stock Exchange.

¹ khaterehsafary@ymail.com (Corresponding Author)
² beshkooh@qiau.ac.ir